

(א) [ב"ב סז.]. **ב** [עירובין ו. ק.]. **ג** [פסחים ע.]: **ד** [שבת לו.]: **ה** [פ"ש.]. **ו** [שבת לו.]: **ז** [פ"ה.]. **ח** [במנחות טז.]: **ט** [ע"י בפרש"י דהבא איתא רמי בר תמר דהא חמיה דרמי בר קולון]. **י** [לעיל יח.]: **יא** [פסחים נ.]: **יב** [ע"י בפרש"י דהבא איתא חס' כחוצות קד. ד"ה ומנח כתבו הטעם לפי שאין יכולין להכיר היטב]. **יג** [למקנן קלו. מנחות מד.]. **יד** [ע"י לעיל.]. **טו** [פ"י זמתי]. **טז** [לכס.]. **יז** [פ"י זמתי עשבים הנקראים חילפי והם קמחשים שזמחין בכרמים כלומר שנים היו זמחין בר ש"ל בשם הערוך]. **יח** [לעיל קט. ד"ה הלכ.]. **יט** [קדושין עג.]. **כ** [ויע"י חוס' מנחות ג.]. **כא** [סד"ה בר חסדא]. **כב** [שם לא מלחמי אולי ל"ל בגיר השנה דף כה.]. **כג** [ויע"ע חוס' מנחה יא. ד"ה דלמר וחס' יבמות ג. ד"ה דלמר וחס' כחוצות טו. ד"ה אמר וחס' כ"ב פז. ד"ה מי כאן וחס' מנחות ג.]. **כד** [ר"ה בר חסדא]. **כה** [נדר"ל ור' יוסי בר אבא].

הגהות הב"ח

(א) חוס' ד"ה (נדף הקודם) הווא וכו' א"ל ר"ה לשמעיה קרע:

מוסף רש"י

בקעה מצא וגדר בה גדר. עמי הארצים היו ומואלין מנחות והחמיר עליהן לעשות סייג להרחיקן מן העניניה כלום הגורר בקעה פרוזה לשומרה (שורבין א.) כלומר אינן בני תורה שידעו להזהר, כבקעה זו שאין לה שומר והכל פרוץ (שם ב.). **מריה דעובדא**. מדקדק במעשיו (שבת זז: ביצה כט.). **ולית לך נותנין עליו חומרי המקום כו'**. בממיה והא ממניה היא כפסחים במקום שנהגו (לעיל יח.).

ט **והא קסני שצטלו דיעבד**. והא ודאי צללי הוא מדקמני מותר **דאי** בקדרה אמאי מותר הא יאל החלב וחור ונבלע: **איכא סנא**. צהאי דוכתא: **דאתנייה לרצ כהל**. יש כאן מי ששנה לרצ כהל שצטלו בלא קריעה אסור באכילה ולישנא בתרא דרצ הוה שמיעא ליה לרבי אלעזר: **אחוייה**. בני אלעזר זה שנהא לו: **אני לא שניתי לו כהל כל עיקר**. כלומר שום כהל לא שניתי לו לאיסור צין כהל מניקה ובין כהל שאינה מניקה: **ורב**. ששנה להס' כהל שאסור: **בקעה מלא**. כלומר ראה שהיו מזוללים באיסור בשר בחלב והחמיר עליהן: **לעטלפוש**: **ריבעא**. ליטרא: **רצ כהנא מסני הכי**. כמו שאמרנו שכן השיבו רב יצחק לרבי אלעזר לא שניתי לו כל עיקר: **כחל מניקה**. שהיתה מניקה ויש צדדיה חלב כנוס הרבה: **ומסוך פלפולו של רבי חייא**. שהוא ממוחד מאד ומצין מעצמו וכסבור שתלמידיו ממודרדין כמותו כשחור ושנהא לפני ר' חייא שנה לו סתם וסבור שיצין רב שאין אסור אלא מניקה ולא הצין: **סנא**. שכול קוצר את בניו: **מרא דעובדא**. זהיר במעשים טובים: **לא אכלו כהני**. לגמרי אפילו צלי ואפילו קרעו: **במאי עוטיניהו**. היכן היו לך שם עלים: **בפוראני**. חרננים שאכל היקצים והצערמים: **לאחר שנים עשר חדש הוה**. ותנן במס' ע"ז (דף לז.) לחים אסורין יבשין מותרין ואלו הם לחים כל שנים עשר חדש: **דקדחו צבו** **יחילפי**. גדלו צהם ממחת שנקצבו ונעשו עפר: **יחילפי**. אורטיי"ש והואל ומתקלקלין ונרקצין ולא נטלו משם ש"מ אינו חושש: **פטור מן הספילין**. מפני שארץ לחלץ תדיר: **דלא הוה רמי חוטי**. לא הטיל צלימ לטלימו: כפתוהו

אמר ליה אלאחר שנים עשר חדש הוו ודלמא דגול הוה **אמר ליה** ביאוש בעלים הוה דקדחו בהו חילפי חזייה דלא הוה מנח תפילין **אמר ליה** מאי טעמא לא מנחת תפילין **אמר ליה** חולי מעיין הוא ואמר רב יהודה **י** **חולי מעיין** פטור מן התפילין **חזייה דלא הוה** קא רמי חוטי **אמר ליה** מאי טעמא לית לך חוטי **אמר ליה** טלית שאולה היא ואמר **רב יהודה** טלית

דאין החלב צעינה עוד ככחל כמו שהיה קודם ואע"פ שנפלט וחורר ונבלע תוך הכחל לא גזרו צו חכמים כיון שאין שם בשר אחר ולא נשתנה טעמו של כחל מפני בליעה זו ולא אחי למיכל בשר בחלב ובדיעבד שרי אפילו לא

שבשלה בחלבה אסורה דאפילו דיעבד נמי לא תנא נמי רישא שבשלה **כ** כי סליק רבי אלעזר אשכחיה לזעירי אמר ליה **איכא תנא דאתנייה לרב כחל אחוייה לרב יצחק בר אבודימי** אמר ליה אני לא שניתי לו כחל כל עיקר **ב** ורב בקעה מצא וגדר בה גדר דרב איקלע לטטלפוש שמעה להדיא איתתא דקאמרה לחבירתה ריבעא דבשרא כמה חלבא בעי לבשולי אמר לא גמירי דבשר בחלב אסור איעכב וקאסר להו כחלי רב כהנא מתני הכי רבי יוסי בר אבא מתני אנא כחל של מניקה שניתי לו ומפלפולו של רבי חייא שנה ליה כחל סתם רבין ורב יצחק בר יוסף איקלעו לבי רב פפי אייתרו לקמיהו תבשילא דכחל רב יצחק בר יוסף אכל רבין לא אכל אמר אביי **ג** רבין תכלא אמאי לא אכל מכדי דביתוהו דרב פפי ברתיה דר' יצחק נפחא הואי ור"י נפחא **ד** מריה דעובדא הוה אי לאו דשמיע לה מבי נשא לא הוה עבדא בסורא לא אכלי כחלי בפומבדיתא אכלי כחלי רמי בר תמרי **ה** דהוא רמי בר דיקולי מפומבדיתא איקלע לסורא במעלי יומא דכפורי אפקינהו כולי עלמא לבחלינהו שדינהו אול איהו נקטינהו אכלינהו אייתוה לקמיה דרב חסדא אמר ליה אמאי תעביד הכי אמר ליה מאתרא דרב יהודה אנא דאכיל אמר ליה ולית לך **ו** נותנין עליו חומרי המקום שיצא משם וחומרי המקום שהלך לשם אמר ליה חוץ לתחום אכלתינהו ובמה טייתינהו אמר ליה בפורצני ודלמא מיון נסך הויא חרש הוה ודלמא דגול הוה אמר ליה ביאוש בעלים הוה דקדחו בהו חילפי חזייה דלא הוה מנח תפילין אמר ליה מאי טעמא לא מנחת תפילין אמר ליה חולי מעיין הוא ואמר רב יהודה **י** **חולי מעיין** פטור מן התפילין **חזייה דלא הוה** קא רמי חוטי אמר ליה מאי טעמא לית לך חוטי אמר ליה טלית שאולה היא ואמר **רב יהודה** טלית

כל הבשר פרק שמיני חולין

קו.

דאין החלב צעינה עוד ככחל כמו שהיה קודם ואע"פ שנפלט וחורר ונבלע תוך הכחל לא גזרו צו חכמים כיון שאין שם בשר אחר ולא נשתנה טעמו של כחל מפני בליעה זו ולא אחי למיכל בשר בחלב ובדיעבד שרי אפילו לא

בלא בשר דאין צו שום טעם להקל בצלי יותר דצללי נמי נוטף החלב ונופל על הכחל מצחוץ וחורר ונבלע ולא שיך כבולעו כך פולטו אלא צדס אצל טיפת חלב שנפלה על חמיכת צלי לא כמו בשמנויות דנצלה דאפילו צלי אינו חורר ופולט שמנויות שצלע והכי פירושו הכחל קורעו ומוציא את חלצו פירוש שתי וערב וטחו ככוחל כדמפרש בגמרא דמוקי ליה רבי אלעזר לקדרה והיינו עס בשר כדפרישית ומוקי לה הכי משום דמתניתין סתמא קמני משמע שצא להמיר בכל ענין בשול לא קרעו פירוש לא עשה דין קריעה שלא קרעו שתי וערב וטחו ככוחל אלא קריעה קצת אינו עובר עליו אמר רב אינו עובר עליו ומותר כיון דקרעו קצת אצל אס לא קרעו כלל ובשלו צהדי בשר אסור מדרבנן כדאמרין **בפ' גיד הנשה** (לעיל דף יז): **כחל צב' דחלב שחוטה אסור מדרבנן כיצד** קורעו אמתניתין קאי אמר ליה ר' אלעזר **ה** קרע לי ואנא איכול פ"י קרע לי קריעה קצת ואנא איכול בקדרה בלא בשר מאי קמ"ל דלא צעי שמי וערב בלא אלא לקדרה צהדי בשר אמר להו רב נחמן וזיקו לה כחלי פירוש שצלו לה בקדרה בלא בשר כחלי נפוחים כנודות פירוש שלא נקרעו שמי וערב אלא קריעה קצת מ"מ קרי וזיקו לפי שלא נקרעו שמי וערב והא אנן תנן קורעו פירוש שמי וערב אצל קריעה קצת לא מהני ההוא לקדרה פירוש צהדי בשר והא קמני כחל שצטלו בחלצו מותר אלמא אפילו בקדרה בלא בשר אסור לכתחלה לבשל דבלא בשר מייירי מדקמני שצטלו בחלצו דמשמע דליכא איסורא אלא איהו גופיה ורב נחמן ממיר לכתחלה כו' והוה מצי לשנויי דמייירי בשלא קרעו כלל אלא דעדיפא

משני וא"ת היכי מיייתי סייעתא מהך צרייתא ללישנא קמא דרב והא רב איירי אפילו בקדרה צהדי בשר ובצרייתא איירי בקדרה בלא בשר כדפרישית ויש לומר משום דלישנא בתרא דרב קאמר אינו עובר עליו ואסור צין צהדי בשר צין בלא בשר והך צרייתא שריא מיהא בלא בשר ומשום דפליגא אלישנא בתרא קאמר תניא בלישנא קמא דתניא כוותיה והילכתא כוותיה ולתנאי דפרישית דמתניתין איירי נמי בקדרה צהדי בשר משום דקמני סתמא א"כ רישא דצרייתא דקתני נמי הכחל קורעו ומוציא את חלצו הוי נמי אפילו צהדי בשר ולא הוי דומיא דלצ קורעו לא קרעו קורעו לאחר ביצולו דלא איירי צהדי בשר דאי צהדי בשר נעשה הבשר נבלה וחורר ואוסר את הלצ דטעם דלצ דשיע לא קאי לפי המסקנא דפסחים (דף עז.) לפירוש ר"ת **ה** **איכא תנא דאתנייה לרב כחל אחוייה ליה לרב יצחק בר אבודימי**. וכן בפרק המוכר את הספינה (ב"ב דף פז.) איכא תנא דאתנייה לרב מידות אחוי ליה רב יצחק בר אבודימי והקשה רבינו שמואל דהא רב יצחק בר אבודימי אחיא הנה הנה וכו' ואיך יתכן דרב יצחק בר אבודימי שהיה רבו של רב שהיה חי עד רצח והלא ציוס שמת רב יהודה שהיה תלמידו של רב גולד רצא? וגרס הסם רבינו שמואל איכא תנא דאתנייה רב מדות וקשה לר"ת דהכא בשמעתינ אין שיך לומר כן דקאמר אי לא שניתי לו ומיהו יש לפרש לו **ט** כמו ממנו כמו (ב"מ דף לג.) תלמיד ורבו לרץ לו אצל הא דקאמר ומתוך פלפולו של רבי חייא שנה לו כחל סתם לא אחי שפיר ואור"ת דשנים היו אחד היה צימי רבינו הקדוש דאמרין פרק כירה (שם דף מ.) דאמר רב יצחק בר אבודימי פעם אחת נכנסתי אחר רבי לציט המרחץ ואותו יכול להיות שהיה רבו של רב וקשה קצת דאס רב יצחק בר אבודימי דהמוכר את הספינה היה רבו של רב היכי קאמר לרבי אלעזר הסם הא איתמר עלה אמר ר' אבהו אמר ר' יוחנן והלא ר' יוחנן שהיה רבו של ר' אבהו היה קורא לרב רבינו כדאמרין **ה** באלו טרפות (לעיל דף נה.) **דאתנייה לרב כחל**. פ"י בקונטרס יש כאן מי ששנה לרב כחל שצטלו בלא קריעה אסור באכילה ולישנא בתרא דרב הוה שמיע ליה לר' אלעזר וגראה דלא קאי אהנהו לישני דלעיל אלא שמע שהיה רב אוסר כחל ואפילו בקריעת שמי וערב כדאמרין בסמוך בסורא לא אכלי כחלי אע"ג דמתניתין שריא ליה בקריעה והיה תמיה ר"א והשיב לו רבי יצחק בר אבודימי דרב בקעה מלא וגדר בה גדר ורב יוסף **ה** קאמר דכחל מניקה שנה לו דאסור אפילו בקריעה ומתניתין כשאינה מניקה ור' חייא שנה לו כחל סתם והיה סבור שצין רב מעצמו ולא הצין וטעה בדבריו והיה סבור שמכח שום צרייתא היה צא לחלוק על משנתנו לאסור כל כחל אפילו בקריעה ואין דאכלינן כחלי אפילו של מניקה בקריעה סמכינן אלישנא דרב בקעה מלא ואין חילוק צין מניקה לשאינה מניקה וגם אעובדא דרבין ורב יצחק בר יוסף דאיתו קמיהו תבשיל דכחלי ואכל רב יצחק ומסתמא של מניקה היה מדלא ראה רצין לאכול ורב יצחק עיקר מדאמר אציי רצין תיכלא אמאי לא אכל וגם מעובדא דרמי בר תמרי דנקטינהו לכולהו כחלי ואפילו של מניקה ואכל:

טלית

עין משפט ונר מצוה

א או א"י פ"ה מהל' מאכלות אסורות הל' יד סמג לאוין קמט טוש"ע י"ד סי' קכג סעיף ד': **ב** ב מ"י פ"ה מהל' גזילה הל' ד ופטר"ו הל"ז סמג עשין עב טוש"ע ח"מ סי' שסא סעיף ג ג וסי' רס סעיף א': **ג** מ"י פ"ד מהל' תפילין הל' יג סמג עשין כב טוש"ע א"ח סי' נח סעיף א ונצרך אלפס הל' תפילין דף עה':

לעזי רש"י

אורטיי"ש [אורטיא"ש]. סרפדים.

רבינו גרשום

אין איכא תנא דאתניה לרב כחל. כלומר דאמר אינו עובר עליו ואסור: בקעה מצא וגדר בה גדר. כלומר עמי הארץ מצא שחיו מקליין בבשר בחלב והחמיר להן: לטטלפוש ריבעא דבשרא. כלומר ליטרא דבשרא: אני כחל מיניקת שניתי לו. דאסיר דמלא חלב: אבין תכלא. כלומר אמאי קרי ליה אבין תכלא שמתו בניו ובשביל עגמת נפש היו קורין אותו תכלא: מרי דעובדא הוה. כלומר אדם גדול היה: מבי נשא. במית אביה: ובאתריה דרב אכלי כחלי. דהוא סבר אינו עובר עליו ומותר והאי דקאמרין דרב סבר אינו עובר עליו ואסור בקעה מצא וגדר בה גדר: לאחר י"ב חדש הוה. כלומר לאחר י"ב חדש חשובין כעין: דקדיח בהו חילפי. כלומר צמחו עליו עשבים דשמייהו אורטיישי: חזיה. דלית ליה חוטי ציצית: פטורה מן הציצית כל י' יום. כלומר בתוך י' יום אבל אם שאלה יותר מלי יום חייבת בציצית: